

Sběr semen a plodů stupačkovou soupravou

Složení stupačkové soupravy :

- **kamaše** – kožené, k ochraně nohou trhače
- **řemeny** – kožené, s ocelovou přezkou a okem, slouží k upevnění stupaček
- **stupačky** – z jednoho kusu pásové oceli, bez svarů a nátěrů, pouze schváleného typu
- **padáková vesta** – opasek s upínacími oky, prsní popruh, stehenní a ramenní popruhy, brzdící články ke ztlumení okamžitého nárazu při pádu, kotevní lano o délce 5m, upínací lana o délce 1,8 a 3m
- **nátepníky** – kožené, k ochraně zápěstí a urážení slabých větví
- **kukla** – k ochraně zátylku před padajícím jehličím
- **vak** – k přepravě soupravy a ke sběru drobných šišek a lodů
- **háček** – k přitahování dlouhých větví při sběru

Technologický postup sběru stupačkovou soupravou

a/ příprava trhače – zahrnuje :

- kontrolu úplnosti vybavení
- optickou kontrolu padákové vesty / brzdících článků, lan a karabin / řemenů / neporušenost řemenu, přezky a oka / a stupaček / praskliny /
- zkoušku pevnosti stupaček zaklesnutím
- úpravu lan – kratší upínací necháme volné, delší zkrátíme na délku kratšího, kotevní zkrátíme a upneme na ramenní popruh
- oblečení soupravy v pořadí :
 - kamaše – přezky na vnější straně nohy
 - stupačky – utahujeme pevně, nesmí ale snižovat průchodnost cév, volný konec nesmí dosahovat ke hrotu stupačky
 - padáková vesta – popruhy musí být urovnány a zkráceny tak, aby nikde neškrtily
 - doplňky – kožené nátepníky, kukla, rukavice, vak a háček

b/ výstup do koruny

- ke stromu se upoutáme upínacím lanem, lano držíme mírně prověšené
- váha těla spočívá na nohou, rukama se stromu pouze přidržujeme
- tělo je vzpřímené, díváme se střídavě před sebe a nahoru
- kroky při výstupu děláme krátké / asi 25cm /, kolena a špičky nohou tlačíme od kmenu
- současně přendáváme levou nohu a pravou ruku a naopak
- slabé suché větve urážíme nebo ulamujeme
- přes silné větve se **přepínáme**
 - zaujmeme pevný postoj, přepínanou větev / přeslen / máme ve výši pasu
 - druhé přepínací lano přehodíme nad větev a upneme do oka opasku
 - uvolníme spodní lano, odepneme jej a přehodíme přes rameno

c/ práce v koruně

- v tloušťce stromu nejméně 15cm upneme kotevní lano, dále vystupujeme po spirále – kotevní lano se omotává kolem stromu a tím zkracuje délka případného pádu
- sběr začínáme vždy od vrcholu
- při zavěšení do lan můžeme sbírat oběma rukama
- větve ohýbáme směrem vzhůru

- šišky trháme do vaku nebo jutového pytle, který po naplnění spouštíme nebo shazujeme na zem
- před sestupem si s pomocí spolupracovníka určíme další strom ke sběru

d/ sestup z koruny

- sestupujeme za střídavého přepínání lan
- po sestoupení k místu ukotvení kotevní lano odepneme, zkrátíme a zavěsíme na vestu
- zvýšenou pozornost věnujeme přechodu z koruny na holý kmen
- kroky děláme co nejdelší, současně pravá ruka a noha a naopak
- těžiště těla vychylujeme mimo osu kmene současně s přenášením váhy na stranu nohy, kterou sestupujeme
- při skluzu / uvolnění jedné nebo obou stupaček / napneme lano, tělem se co nejvíce odkloníme od stromu, stupačky se snažíme znovu zabodnout

Bezpečnost práce – základní pravidla prevence rizik - práce ve výškách

- semena a plody ze stojících stromů mohou sbírat pouze osoby starší 18 let, které byly proškoleny a mají doklad o zdravotní způsobilosti pro tuto práci
- před sběrem a v průběhu sběru je zakázáno požívat alkohol a jiné omamné látky
- při náhlém zesílení větru je nutné co nejrychleji zády k větru sestoupit se stromu
- je zakázáno přeskakovat ze stromu na strom a sbírat osivo z dvojáků

Příloha k nařízení vlády č. 28/2002 Sb.

VII. Práce ve výškách

1. Při práci ve výškách na stojících stromech je zaměstnavatel povinen zajistit organizaci práce a pracovní postupy tak, aby zaměstnanci
 - a) nepracovali v koruně stojícího stromu pokud nejsou vybaveni pro práci ve výškách; v koruně stojícího stromu smí pracovat pouze jeden zaměstnanec, který musí být jištěn dalším zaměstnancem stojícím u paty stromu,
 - b) nepracovali při povětrnostní situaci, kdy dochází k nebezpečnému výkyvu korun stromů,
 - c) nepracovali při teplotě nižší než -10°C během pracovní směny.
2. Při práci ve výškách na stojících stromech musí být na pracovišti přítomni nejméně dva zaměstnanci; pro výstup do korun stromů se používají zejména bezpečnostní postroj nebo poutači řemeny a ocelové stupačky.
3. Před zahájením prací musí být zaměstnavatelem vymezen ohrožený prostor a stanovena pravidla signalizace mezi zaměstnancem stojícím na zemi a zaměstnancem provádějícím práce ve výškách. Ruční nářadí se do koruny stromu dopravuje pomocí lana, jehož použití zajišťuje k této činnosti určený zaměstnanec.